

ОБҐРУНТУВАННЯ

до проєкту постанови НКРЕКП «Про затвердження змін до постанови НКРЕКП від 26 березня 2022 року № 352» (щодо удосконалення окремих положень для швидкого та безперешкодного доступу генеруючих установок до електричних мереж)

Встановлення генеруючих установок (газотурбінних, газопоршневих, когенераційних тощо) є першочерговим завданням, у тому числі для НКРЕКП, для покриття дефіциту потужності в енергетичній системі України та забезпечення надійного електро- та теплопостачання споживачів і об'єктів критичної інфраструктури, особливо в осінньо-зимовий період.

З метою збільшення у стислі строки кількості доступних генеруючих потужностей в енергетичній системі України Регулятором в межах наданих повноважень здійснюються регуляторні заходи, спрямовані на створення сприятливих умов для приєднання та запуску в роботу генеруючих установок, зокрема:

запроваджено спрощену процедуру приєднання генеруючих установок до електричних мереж (пункт 7 постанови НКРЕКП від 26.03.2022 № 352);

передбачено відступ від зобов'язань виробників електричної енергії та активних споживачів щодо виконання вимог розділів 5.7 та 5.10 Кодексу комерційного обліку у частині улаштування окремих вузлів обліку електричної енергії виробленої/спожитої кожною електроустановкою (групою електроустановок), які встановлені на одній площадці комерційного обліку (пункт 7 постанови НКРЕКП від 26.03.2022 № 352);

спрощено та пришвидшено процедуру надання відступів від виконання окремих вимог Кодексу систем передачі (пункт 17 постанови НКРЕКП від 26.03.2022 № 352).

Виклики сучасності, пов'язані з ризиками втрати генеруючих потужностей внаслідок ворожих обстрілів протягом осінньо-зимового періоду 2025/2026 рр., потребують здійснення подальших кроків для швидкого та безперешкодного доступу генеруючих установок до електричних мереж.

З огляду на зазначене, Департаментом із регулювання відносин у сфері енергетики було розроблено проєкт постанови НКРЕКП «Про затвердження змін до постанови НКРЕКП від 26 березня 2022 року № 352» (далі – Проєкт постанови), яким передбачено:

удосконалення спрощеної процедури надання відступів від виконання окремих технічних вимог до генеруючих установок, передбачених розділом III Кодексу системи передачі.

додаткові спрощення щодо улаштування комерційного обліку електричної енергії на генеруючих установках.

надання права передбачати в технічних умовах на приєднання генеруючих установок за спрощеною процедурою черговість їх реалізації для якнайшвидшої видачі потужності в мережу.

З огляду на важливість та актуальність запропонованих змін, Департамент із регулювання відносин у сфері енергетики пропонує прийняти постанову НКРЕКП «Про затвердження змін до постанови НКРЕКП від 26 березня 2022 року № 352».

Департаменту
НКРЕКП
із регулювання відносин у сфері енергетики
КЕП: Огньов А. В. 26.11.2025 18:06
3FAA9288358EC00304000000A2901E0091E7E800
Сертифікат дійсний з 01.10.2025 до 01.10.2027 09:17

Андрій ОГНЬОВ

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

Київ

№ _____

Про внесення змін до постанови
НКРЕКП від 26 березня 2022 року № 352

Відповідно до законів України «Про ринок електричної енергії» та «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», у зв'язку з воєнним станом в Україні, введеним відповідно до Указу Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 та продовженим Указами Президента України від 14 березня 2022 року № 133/2022, від 18 квітня 2022 року № 259/2022, від 17 травня 2022 року № 341/2022, від 12 серпня 2022 року № 573/2022, від 07 листопада 2022 року № 757/2022, від 06 лютого 2023 року № 58/2023, від 01 травня 2023 року № 254/2023, від 26 липня 2023 року № 451/2023, від 06 листопада 2023 року № 734/2023, від 05 лютого 2024 року № 49/2024, від 06 травня 2024 року № 271/2024, від 23 липня 2024 року № 469/2024, від 28 жовтня 2024 року № 740/2024, від 14 січня 2025 року № 26/2025, від 15 квітня 2025 року № 235/2025, від 14 липня 2025 року № 478/2025, від 20 жовтня 2025 року № 793/2025, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Унести зміни до постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 26 березня 2022 року № 352 «Про особливості тимчасового приєднання електроустановок до системи розподілу у період дії в Україні воєнного стану», що додаються.

2. Оператору системи передачі протягом 5 робочих днів з дня набрання чинності цією постановою оприлюднити на власному офіційному вебсайті у мережі Інтернет рекомендований перелік мінімально необхідних технічних вимог до генеруючих установок для безпечної паралельної роботи з енергосистемою із переліку загальних технічних вимог до генеруючих одиниць, передбачених розділом III Кодексу системи передачі, затвердженого постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 309, та описом процедури та документів (матеріалів), якими власник (користувач) генеруючої одиниці має підтвердити їх дотримання.

3. Ця постанова набирає чинності з дня її прийняття.

Голова НКРЕКП

Юрій ВЛАСЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постанова Національної комісії, що
здійснює державне регулювання у
сферах енергетики та комунальних
послуг

№ _____

Зміни до постанови НКРЕКП від 26 березня 2022 року № 352

1. Пункт 7 викласти у такій редакції:

«7. Особливості приєднання електроустановок, призначених для виробництва електричної енергії.

7.1. Суб'єкт господарювання (зокрема споживач), який має намір приєднати електроустановки, призначені для виробництва електричної енергії (далі – генеруючі установки), та здійснювати діяльність з виробництва електричної енергії (далі – замовник), має право до 01 травня 2026 року звернутися до оператора системи розподілу із заявою про тимчасове приєднання за формою, наведеною у додатку 1 до Порядку, у якій обов'язково зазначається інформація щодо основних технічних параметрів електроустановок (встановлена потужність, рівень напруги в точці приєднання, режими роботи, термін введення в експлуатацію тощо). Інша інформація зазначається у заяві про тимчасове приєднання за її наявності.

Для суб'єкта господарювання, який має намір приєднати електроустановки, призначені для виробництва електричної енергії з енергії сонця та/або вітру, обов'язковою умовою для приєднання (підключення) таких електроустановок є необхідність встановлення таким суб'єктом господарювання установок зберігання енергії потужністю не менше потужності, замовленої до приєднання, що має забезпечити не менше 4 годин видачі потужності на рівні потужності, замовленої до приєднання.

Договір про тимчасове приєднання та технічні умови, видані замовнику, є чинними на строк виконання зобов'язань, передбачених таким договором, але не довше 01 жовтня 2026 року.

У строк до 01 жовтня 2026 року має бути завершено надання послуги з приєднання генеруючих установок до електричних мереж, що надається згідно з вимогами цього пункту.

До заяви про тимчасове приєднання замовник додає:

довідку військової адміністрації про необхідність термінового приєднання генеруючих установок;

графічні матеріали у довільній формі із зазначенням місця розташування генеруючих установок, меж земельної ділянки та прогнозованої точки приєднання (для об'єктів, що приєднуються до електричних мереж уперше).

Споживач електричної енергії має право приєднати до власних електричних мереж генеруючі установки замовника незалежно від рівня напруги у точці приєднання або встановленої потужності таких установок.

У разі приєднання генеруючих установок до електричних мереж суб'єкта господарювання, який не є оператором системи розподілу, до заяви про тимчасове приєднання також додаються надані таким суб'єктом господарювання лист про згоду на таке приєднання та технічні вимоги та/або вихідні дані. При цьому схема приєднання електроустановки до електричних мереж не може виконувати функції транзитної установки для живлення інших користувачів.

Інші додатки до заяви про тимчасове приєднання, подання яких передбачено пунктом 8 до Порядку, надаються за наявності.

Оператор системи розподілу не пізніше ніж на другий календарний день з дати реєстрації заяви надає замовнику, у зазначений у заяві про приєднання спосіб обміну інформацією, підписані оператором системи розподілу проєкт договору про тимчасове приєднання та технічні умови на приєднання з технічними вимогами, що мінімально необхідні для забезпечення паралельної роботи генеруючих установок з енергосистемою (у тому числі щодо організації комерційного обліку) та забезпечення безпеки постачання електричної енергії. Оператор системи розподілу одночасно з видачею замовнику проєкту договору про тимчасове приєднання та технічних умов на приєднання направляє їх копії разом із копіями заяви про тимчасове приєднання та доданих до неї документів до Державної інспекції енергетичного нагляду України.

З метою приєднання згідно з цим пунктом генеруючих установок сторонами має використовуватися у пріоритетному порядку існуюча енергетична інфраструктура, у тому числі площадки існуючих користувачів (за їх згодою), а також типові технічні рішення.

У разі якщо потужність генеруючих установок перевищує 5 МВт, технічні умови підлягають погодженню оператором системи розподілу з оператором системи передачі щодо наявності технічних вимог до мережі системи передачі та вимог, необхідних для забезпечення меж операційної безпеки об'єднаної енергосистеми України. Оператор системи передачі протягом не більше 2 робочих днів з дати надходження технічних умов погоджує їх та/або надає пропозиції стосовно їх коригування.

Технічні умови видаються оператором системи розподілу з урахуванням фактичної конфігурації (топології) електричних мереж та перспективи їх відновлення до початку осінньо-зимового періоду, існуючого та прогнозного навантаження елементів електричних мереж у осінньо-зимовому періоді без урахування чинних технічних умов за укладеними договорами про тимчасове приєднання та технічних умов, виданих замовникам згідно з вимогами цього пункту.

Оператор системи розподілу здійснює надання послуги з тимчасового приєднання генеруючих установок до мереж, використовуючи оптимальні

технічні рішення, зокрема направлені на зменшення обсягів нового будівництва електричних мереж для реалізації послуги з приєднання у найкоротші строки.

У разі обґрунтованої необхідності здійснення значного обсягу будівельно-монтажних робіт із створення потужності оператор системи розподілу видає за заявою замовника технічні умови із зазначенням черг їх реалізації:

I черга – мінімально необхідні технічні заходи, необхідні для запуску генеруючої установки у роботу. I черга реалізації технічних умов може передбачати за ініціативою замовника відступи від зобов'язань щодо виконання замовником організації комерційного обліку електричної енергії згідно з вимогами підпункту 7.2 цього пункту;

II черга – інші заходи, що передбачені технічними умовами, що мінімально необхідні для забезпечення паралельної роботи генеруючих установок з енергосистемою (у тому числі щодо організації комерційного обліку) та забезпечення безпеки постачання електричної енергії.

Порядок та терміни реалізації технічних умов за чергами визначаються сторонами у договорі про тимчасове приєднання.

Договір про тимчасове приєднання укладається у довільній формі та має містити, зокрема:

- основні технічні характеристики приєднання;

- точку приєднання;

- сторону, відповідальну за реалізацію технічних вимог;

- термін дії технічних умов і договору, визначений відповідно до вимог цього пункту, але не довше 01 жовтня 2026 року, та календарний план реалізації сторонами заходів, передбачених технічними умовами на приєднання, із зазначенням дати реалізації кожного етапу послуги з приєднання та встановлення генеруючої установки;

- порядок розрахунків та вартість виконання оператором системи розподілу технічних вимог;

- обов'язок замовника щомісячно надавати оператору системи розподілу інформацію щодо стану реалізації кожного етапу послуги з приєднання та встановлення генеруючої установки згідно з календарним планом реалізації надання послуги з приєднання;

- обов'язок оператора системи розподілу розірвати договір про тимчасове приєднання в односторонньому порядку у випадку невиконання замовником послуги з приєднання своїх обов'язків у строки, визначені у цьому договорі та/або календарному плані реалізації надання послуги з приєднання.

Календарний план реалізації надання послуги з приєднання є обов'язковим додатком до договору про тимчасове приєднання, який містить узгоджені сторонами дати реалізації кожного етапу послуги з приєднання та встановлення генеруючої установки, зокрема:

- завершення замовником робіт з проектування встановлення генеруючої установки;

завершення робіт з проектування будівництва лінійної частини приєднання та/або інших робіт, виконання яких необхідно здійснити у мережах оператора системи розподілу;

завершення поставки обладнання, необхідного для запуску в роботу генеруючої установки (згідно з укладеними договорами, контрактами тощо);

виконання замовником будівельно-монтажних робіт, необхідних для встановлення генеруючої установки;

виконання будівельно-монтажних робіт лінійної частини приєднання та/або інших робіт, виконання яких необхідно здійснити у мережах оператора системи розподілу;

проведення замовником пусконаладжувальних робіт генеруючої установки;

запуску замовником у роботу генеруючої установки.

Замовник, який згідно з цим пунктом має намір приєднати генеруючі установки, зобов'язаний забезпечити:

щомісячне інформування оператора системи розподілу щодо стану реалізації кожного заходу послуги з приєднання та встановлення генеруючої установки згідно з календарним планом реалізації надання послуги з приєднання;

виконання своїх зобов'язань, передбачених договором про тимчасове приєднання, та підключення таких електроустановок до електричної мережі не пізніше 01 жовтня 2026 року.

Підключення до електричної мережі генеруючих установок замовника та оформлення паспорта точки розподілу здійснюється оператором системи розподілу не пізніше двох календарних днів з дати реалізації технічних умов та після підписання сторонами акта надання послуги з приєднання, а також введення вузла комерційного обліку електричної енергії в облік.

У разі передбачення в технічних умовах черг їх реалізації, оформлення паспорта точки розподілу та підписання сторонами акта надання послуги з приєднання здійснюється сторонами після реалізації кожної черги технічних умов.

Підписаний сторонами акт надання послуги з приєднання I черги є підставою для оформлення паспорта точки розподілу та здійснення запуску в роботу генеруючої установки.

7.2. Суб'єкт господарювання (замовник), який приєднав та/або має намір приєднати генеруючу установку, призначену для виробництва електричної енергії, має забезпечити комерційний облік обсягів відбору/відпуску електричної енергії з зовнішніх мереж для кожної належної йому відповідної площадки комерційного обліку, шляхом встановлення вузлів обліку. Облік перетікань електричної енергії між електроустановками в межах відповідної площадки комерційного обліку здійснюється розрахунковим шляхом відповідно до розробленого постачальником послуг комерційного обліку за дорученням

замовника алгоритму розрахунку та складання балансу електричної енергії в технологічних електричних мережах цієї площадки комерційного обліку.

Тимчасово, до 01 жовтня 2026 року:

допускається відступ від виконання активними споживачами зобов'язань, визначених главою 5.7 розділу V Кодексу комерційного обліку електричної енергії, затвердженого постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 311 (далі – Кодекс комерційного обліку), а виробниками електричної енергії, що здійснюють діяльність з виробництва електричної енергії генеруючими одиницями типу А та В – визначених главою 5.10 та пунктом 5.13.1 глави 5.13 розділу V Кодексу комерційного обліку, крім випадків необхідності підтвердження походження електричної енергії, виробленої з відновлюваних джерел енергії, у частині улаштування окремих вузлів обліку електричної енергії виробленої/спожитої кожною електроустановкою (групою електроустановок), які встановлені на одній площадці комерційного обліку;

для електроустановок виробників електричної енергії, що укомплектовані вбудованими в них вузлами обліку, комерційний облік електричної енергії може здійснюватися з використанням цих вузлів обліку, якщо вони забезпечують можливість здійснення розрахунків відповідно до укладених договорів;

у разі відсутності на електроустановках виробників електричної енергії вузлів обліку фактичні обсяги електричної енергії на комерційній межі можуть визначатися на основі результату вимірювання електричної енергії в найближчій до комерційної межі точці вимірювання (існуючій точці комерційного обліку) в електричних мережах оператора системи з урахуванням втрат електричної енергії в елементах електричних мереж між точкою вимірювання та комерційною межею, що визначаються відповідно до методичних рекомендацій, затверджених центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізацію державної політики в електроенергетичному комплексі, та взаємоузгоджених алгоритмів формування даних комерційного обліку;

при приєднанні електроустановок виробників електричної енергії та активних споживачів відповідно до цього пункту технічне завдання та проєкт на улаштування вузлів обліку не розробляються.

Суб'єкт господарювання, який забезпечив комерційний облік у цілому для кожної належної йому площадки комерційного обліку згідно з цим пунктом, зобов'язаний протягом одного року з дня припинення чи скасування воєнного стану в Україні привести улаштування вузлів комерційного обліку у відповідність до вимог Кодексу комерційного обліку.».

2. Пункт 17 викласти у такій редакції:

«17. Тимчасово, на період дії воєнного стану в Україні, допускається відступ від виконання положень глави 3 розділу I Кодексу системи передачі, затвердженого постановою НКРЕКП від 14 березня 2018 року № 309 (далі – Кодекс системи передачі).

ОСП оприлюднює та за потреби оновлює на власному офіційному вебсайті у мережі Інтернет рекомендований перелік мінімально необхідних технічних вимог до генеруючих одиниць для безпечної паралельної роботи з енергосистемою із переліку загальних технічних вимог до генеруючих одиниць, передбачених розділом III Кодексу системи передачі, та коротким описом процедури та документів (матеріалів), якими власник (користувач) генеруючої одиниці має підтвердити їх дотримання.

Власник (користувач) генеруючої одиниці (крім генеруючих одиниць, призначених для виробництва електричної енергії з енергії сонця та/або вітру) має право звернутися до ОСП та ОСР, до електричних мереж якого приєднана (буде приєднана) його електроустановка, із запитом на звільнення від виконання окремих вимог Кодексу системи передачі.

Запит на звільнення від виконання окремих вимог Кодексу системи передачі має містити:

- найменування власника (користувача) генеруючої одиниці та інформацію про контактну особу (представника) і засоби зв'язку;

- місце розташування генеруючої одиниці;

- технічні параметри генеруючої одиниці (тип електричної станції, вид палива (первинного енергоносія), потужність);

- інформацію про намір надавати ОСП допоміжні послуги, перелік яких визначений у Правилах ринку;

- посилання на положення Кодексу системи передачі, від виконання якого (яких) подається запит, а також детальне обґрунтування необхідності звільнення з відповідними документами;

- термін дії звільнення.

Власник (користувач) генеруючої одиниці, до запиту на звільнення від виконання вимог Кодексу системи передачі додає лист-зобов'язання про приведення електроустановки у відповідність до вимог Кодексу системи передачі до завершення терміну дії відповідного звільнення.

Якщо запит не містить усієї необхідної інформації, ОСП протягом 4 робочих днів з дня отримання запиту надсилає лист з обґрунтованою вимогою щодо надання додаткової інформації. Запит має бути відхилений у разі ненадання такої інформації власником (користувачем) генеруючої одиниці протягом 4 робочих днів з дня отримання листа ОСП.

ОСП та ОСР, до електричних мереж якого приєднана (буде приєднана) генеруюча одиниця, мають протягом 10 робочих днів з дня отримання запиту оцінити доцільність надання звільнення від виконання вимог Кодексу системи передачі.

Якщо за результатами розгляду запиту ОСП та ОСР, до електричних мереж якого приєднана (буде приєднана) генеруюча одиниця, визначено доцільність надання власнику (користувачу) генеруючої одиниці звільнення від виконання окремих положень вимог Кодексу системи передачі, ОСП не пізніше 10 робочих днів з дня отримання запиту здійснює реєстрацію наданого відступу та письмово

інформує суб'єкта господарювання, що направив запит, та НКРЕКП із зазначенням:

- найменування власника (користувача) генеруючої одиниці;
- місця розташування генеруючої одиниці;
- положення Кодексу системи передачі, звільнення від виконання яких надано;
- терміну дії звільнення.

Якщо за результатами розгляду запиту ОСП та ОСР, до електричних мереж якого приєднана (буде приєднана) генеруюча одиниця, визначено недоцільність надання власнику (користувачу) генеруючої одиниці звільнення від виконання окремих положень вимог Кодексу системи передачі, ОСП протягом 10 робочих днів з дня отримання запиту організовує проведення консультацій.

ОСП та ОСР, до електричних мереж якого приєднана (буде приєднана) генеруюча одиниця, може бути визначено недоцільність надання власнику (користувачу) генеруючої одиниці звільнення від виконання окремих положень вимог Кодексу системи передачі лише щодо технічних вимог, які визначені у переліку мінімально необхідних вимог, оприлюднених ОСП на власному офіційному вебсайті у мережі Інтернет.

Консультації проводяться за участі представників НКРЕКП, центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері нагляду (контролю) в галузі електроенергетики, ОСР та власника (користувача) генеруючої одиниці, що подав запит на звільнення від виконання окремих положень вимог Кодексу системи передачі. Така консультація може бути проведена в онлайн-форматі.

Результати проведеної консультації оформлюються ОСП протоколом, який направляється учасникам консультацій не пізніше 5 робочих днів з дня її проведення.

Протокол підписується учасниками, які брали участь у консультації, та повинен містити:

- найменування власника (користувача) генеруючої одиниці;
- місце розташування генеруючої одиниці;
- положення Кодексу системи передачі, від виконання якого (яких) подано запит;

обґрунтовані пропозиції щодо доцільності надання звільнення від виконання окремих положень вимог Кодексу системи передачі із зазначенням пропонованого терміну дії звільнення або щодо відмови в наданні такого звільнення.

У разі прийняття за результатами проведеної консультації рішення про доцільність надання власнику (користувачу) генеруючої одиниці звільнення від виконання окремих положень вимог Кодексу системи передачі, ОСП реєструє надання такому суб'єкту господарювання відповідного відступу.

Власник (користувач) генеруючої одиниці зобов'язаний до завершення терміну дії звільнення від виконання окремих вимог Кодексу системи передачі

привести генеруючу одиницю у відповідність до вимог Кодексу системи передачі та поінформувати про це НКРЕКП, ОСП та ОСР, до електричних мереж якого приєднана (буде приєднана) генеруюча одиниця, з наданням підтвердних документів.

ОСП здійснює реєстрацію всіх звільнень від виконання вимог цього Кодексу, які були надані згідно з цим пунктом, яка має містити:

найменування власника (користувача) генеруючої одиниці;

місце розташування генеруючої одиниці;

положення Кодексу системи передачі, звільнення від виконання яких надано;

термін дії звільнення.».
